

PART - A
MATHEMATICS

1. The positive integer $n > 3$ satisfying the equation $\frac{1}{\sin\left(\frac{\pi}{n}\right)} = \frac{1}{\sin\left(\frac{2\pi}{n}\right)} + \frac{1}{\sin\left(\frac{3\pi}{n}\right)}$ is

$n > 3$ ৰ কি ধনাত্মক অখণ্ড সংখ্যাৰ বাবে $\frac{1}{\sin\left(\frac{\pi}{n}\right)} = \frac{1}{\sin\left(\frac{2\pi}{n}\right)} + \frac{1}{\sin\left(\frac{3\pi}{n}\right)}$ হ'ব

- (A) 8 (B) 6
(C) 5 (D) 7

2. Let ABC be a triangle such that $\angle ACB = \frac{\pi}{6}$ and let a, b and c denote the lengths of the sides opposite to A, B and C respectively. The value of x for which $a = x^2 + x + 1$, $b = x^2 - 1$ and $c = 2x + 1$ is

ধৰাহ'ল, ABC ত্ৰিভুজৰ $\angle ACB = \frac{\pi}{6}$ আৰু a, b, c য়ে ক্ৰমে A, B, C কোণৰ বিপৰীত বাহুৰ দৈৰ্ঘ্যক সূচায়। তেন্তে x ৰ কি মানৰ বাবে $a = x^2 + x + 1$, $b = x^2 - 1$ আৰু $c = 2x + 1$ হ'ব

- (A) $-(2 + \sqrt{3})$ (B) $1 + \sqrt{3}$
(C) $2 + \sqrt{3}$ (D) $4\sqrt{3}$

3. Let a, b, c and d be non-zero numbers. If the point of intersection of the lines $4ax + 2ay + c = 0$ and $5bx + 2by + d = 0$ lies in the fourth quadrant and is equi distant from the two axes, then

ধৰাহ'ল a, b, c আৰু d অশূন্য সংখ্যা, যদি $4ax + 2ay + c = 0$ আৰু $5bx + 2by + d = 0$ য়ে কটকটি কৰা বিন্দুতো চতুৰ্থ কক্ষত থাকে আৰু দুই আক্ষৰ পৰা সমান দূৰত্বত অৱস্থিত হয়, তেন্তে

- (A) $2bc - 3ad = 0$ (B) $2bc + 3ad = 0$
(C) $2ad - 3bc = 0$ (D) $3bc + 2ad = 0$

4. The function $f(x) = \frac{\tan\left(\pi\left[x - \frac{\pi}{2}\right]\right)}{2 + [x]^2}$, where $[x]$ denotes the greatest integer $\leq x$, is

$$f(x) = \frac{\tan\left(\pi\left[x - \frac{\pi}{2}\right]\right)}{2 + [x]^2}$$

ফলন, ঘৰ্ত $[x]$ য়ে সৰ্বোচ্চ অখণ্ড সংখ্যা $\leq x$, সূচায়

- (A) continuous for all values of x

অনবিচ্ছিন্ন x ৰ সকলো মানৰ বাবে

- (B) discontinuous at $x = \frac{\pi}{2}$

$x = \frac{\pi}{2}$ বিন্দুত, অনবিচ্ছিন্ন নহয়

- (C) not differentiable for same values of x

x ৰ কিছুমানৰ বাবে অৱকলনীয় নহয়

- (D) discontinuous at $x = -2$

$x = -2$ বিন্দুত, অনবিচ্ছিন্ন নহয়

5. If $y = |\sin x|^{|x|}$, then the value of $\frac{dy}{dx}$ at $x = \frac{-\pi}{6}$ is

যদি $y = |\sin x|^{|x|}$, তেন্তে $x = \frac{-\pi}{6}$ বিন্দুত $\frac{dy}{dx}$ ৰ মান হ'ব

(A) $\frac{2^{-\frac{\pi}{6}}}{6} (6 \log 2 - \sqrt{3}\pi)$

(B) $2^{\frac{\pi}{6}} (6 \log 2 + \sqrt{3}\pi)$

(C) $\frac{2^{-\frac{\pi}{6}}}{6} (6 \log 2 + \sqrt{3}\pi)$

(D) 1

6. $\int_0^{2n\pi} \left\{ |\sin x| - \left| \frac{1}{2} \sin x \right| \right\} dx$ equals

$\int_0^{2n\pi} \left\{ |\sin x| - \left| \frac{1}{2} \sin x \right| \right\} dx$ ৰ মান হ'ব

(A) n

(B) $2n$

(C) $-2n$

(D) 0

7. The area of the region described by $A = \{(x, y) | x^2 + y^2 \leq 1 \text{ and } y^2 \leq 1 - x\}$ is

$A = \{(x, y) | x^2 + y^2 \leq 1 \text{ আৰু } y^2 \leq 1 - x\}$ ৰে সূচোৱা ক্ষেত্ৰৰ কালি হ'ব

(A) $\frac{\pi}{2} + \frac{4}{3}$

(B) $\frac{\pi}{2} - \frac{4}{3}$

(C) $\frac{\pi}{2} - \frac{2}{3}$

(D) $\frac{\pi}{2} + \frac{2}{3}$

8. The non-zero vectors a, b and c are related by $a = 8b$ and $c = -7b$. Then, the angle between a and c is

যদি a, b, c অশূন্য সদিশ বাশিৰ মাজৰ সম্পৰ্ক হয় $a = 8b$ আৰু $c = -7b$ । তেন্তে a আৰু c ৰ মাজৰ কোণৰ মাপ হ'ব

(A) π

(B) 0

(C) $\frac{\pi}{4}$

(D) $\frac{\pi}{2}$

9. If $\left| z - \frac{6}{z} \right| = 2$, then the greatest value of $|z|$ is

যদি $\left| z - \frac{6}{z} \right| = 2$, তেতিয়া $|z|$ অৰ গৰিষ্ঠ মান হ'ব

(A) $\sqrt{7} + 1$

(B) $\sqrt{7} - 1$

(C) $\sqrt{7}$

(D) $\frac{\sqrt{7}}{2}$

10. The total number of terms in the expansion of $(x + y)^{100} + (x - y)^{100}$ after simplification is

$(x + y)^{100} + (x - y)^{100}$ বিস্তারক সৰল কৰাৰ পিচত মুঠ পদ থাকিব

- (A) 50 (B) 51
(C) 202 (D) 100

11. If $a + b + c = 0$, then a root of $\begin{vmatrix} a-x & c & b \\ c & b-x & a \\ b & a & c-x \end{vmatrix} = 0$ is

যদি $a + b + c = 0$, তেতিয়া $\begin{vmatrix} a-x & c & b \\ c & b-x & a \\ b & a & c-x \end{vmatrix} = 0$ অৰ মূল হব

- (A) 0 (B) 1
(C) $a^2 + b^2 + c^2$ (D) 3

12. If in a ΔABC , $\cos A + 2 \cos B + \cos C = 2$, then a, b, c are in

যদি এটা ΔABC ৰ বাবে $\cos A + 2 \cos B + \cos C = 2$ হয়, তেতিয়া a, b, c থাকিব

- (A) A.P. (B) G.P.
সমান্তৰ প্ৰগতিত থাকিব গুণোত্তৰ প্ৰগতিত থাকিব
(C) H.P. (D) Not in any progression
হৰাঅক প্ৰগতিত থাকিব কোনো প্ৰগতিত নাথাকে

13. $\cot^{-1} 21 + \cot^{-1} 13 + \cot^{-1} (-8)$ is equal to

$\cot^{-1} 21 + \cot^{-1} 13 + \cot^{-1} (-8)$ ৰ মান হব

- (A) 0 (B) $\cot^{-1} 26$
(C) π (D) $\frac{\pi}{2}$

14. A determinant is chosen at random from the set of all determinants of order 2 having elements 0 or 1 only. The probability that the determinant has value zero is

এটা 2 মাত্রার নির্ণায়ক, যত মৌলবোর 0 বা 1, তেনে এটা নির্ণায়ক যাদৃচ্ছিকভাবে নির্বাচন কৰা হয়। তেনে নির্ণায়কৰ মান শূন্য হোৱাৰ সম্ভাৱিতা হব

- (A) $\frac{5}{8}$ (B) $\frac{3}{16}$
 (C) $\frac{3}{8}$ (D) $\frac{1}{8}$

15. Let x is a positive real number. Then minimum value of

$$\left(1 + x + \frac{1}{x}\right)^3 + \left(1 + x + \frac{1}{x}\right)^2 + \left(1 + x + \frac{1}{x}\right) \text{ is}$$

ধৰা হ'ল x এটা ধনাত্মক বাস্তৱ সংখ্যা। তেন্তে $\left(1 + x + \frac{1}{x}\right)^3 + \left(1 + x + \frac{1}{x}\right)^2 + \left(1 + x + \frac{1}{x}\right)$ ৰ

সৰ্বনিম্ন মান হব

- (A) 9 (B) 0
 (C) 39 (D) 27

16. If $y = \sin^{-1} \sqrt{1 - \frac{\cos 3x}{\cos^3 x}}$, then $\frac{dy}{dx}$ is

যদি $y = \sin^{-1} \sqrt{1 - \frac{\cos 3x}{\cos^3 x}}$ তেন্তে $\frac{dy}{dx}$ ৰ মান হব

- (A) $\frac{\sec^3 x}{\cos y}$ (B) $\frac{\sec^2 x}{\cos y}$
 (C) $\frac{\sec x}{\cos y}$ (D) $\frac{\sqrt{3} \sec^2 x}{\cos y}$

17. The area bounded by the curves $x = f(y)$ and $x = g(y)$ between $y = a$ and $y = b$ is

$y = a$ আৰু $y = b$, আৰু বক্ৰ $x = f(y)$ আৰু $x = g(y)$ ৰে আগুৰা ক্ষেত্ৰৰ কালি হ'ব

(A) $\int_a^b |f(y) - g(y)| dy$

(B) $\int_a^b |f(y) - g(y)| dx$

(C) $\int_a^b f(y) dy$

(D) $\int_a^b g(y) dy$

18. Let $\hat{a}$ and $\hat{b}$ be two non-collinear unit vectors makes an angle θ between them and $\vec{x} = \hat{a} \cos t + \hat{b} \sin t$, then the maximum value of $|\vec{x}|$ is

ধৰা হ'ল $\hat{a}$ আৰু $\hat{b}$ দুটা অসমৰেখীয় একক সदिश আৰু সিহঁতৰ মাজৰ কোন θ , তেন্তে

$\vec{x} = \hat{a} \cos t + \hat{b} \sin t$, হলে $|\vec{x}|$ ৰ সৰ্বোচ্চ মান হ'ব

(A) $\sqrt{2}$

(B) $\cos \frac{\theta}{2}$

(C) $\sqrt{2} \cos \frac{\theta}{2}$

(D) $2 \cos \frac{\theta}{2}$

19.
$$\begin{vmatrix} a^2 + 1 & ab & ac \\ ab & b^2 + 1 & bc \\ ac & cb & c^2 + 1 \end{vmatrix} =$$

(A) $1 + b^2 + c^2$

(B) $a^2 + b^2 + c^2$

(C) $1 + a^2 + b^2$

(D) $1 + a^2 + b^2 + c^2$

20. The solution set of the equation

তলৰ সমীকৰনৰ সমাধান সংহতি হ'ল

$$\left[4\left(1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{9} - \frac{1}{27} + \dots\right)\right]^{\log_2 x} = \left[54\left(1 + \frac{1}{3} + \frac{1}{9} + \frac{1}{27} + \dots\right)\right]^{\log_x 2} \text{ is}$$

(A) $\left\{4, \frac{1}{4}\right\}$

(B) $\left\{2, \frac{1}{2}\right\}$

(C) $\{1, 2\}$

(D) $\left\{8, \frac{1}{8}\right\}$

21. If $\frac{e^x}{1-x} = B_0 + B_1x + B_2x^2 + \dots + B_nx^n + \dots$ then the value of $B_n - B_{n-1}$ is

যদি $\frac{e^x}{1-x} = B_0 + B_1x + B_2x^2 + \dots + B_nx^n + \dots$, তেন্তে $B_n - B_{n-1}$ ৰ মান হ'ব।

(A) 1

(B) $\frac{1}{n}$

(C) $\frac{1}{n!}$

(D) $\frac{1}{n+1}$

22. If A is 4×4 matrix, which is non-singular and $AA^T = A^T A$ and $B = A^{-1} A^T$, then BB^T is equal to

যদি A এক 4×4 মৌলিক হয়, যি অ-একলীয় আৰু $AA^T = A^T A$ লগতে $B = A^{-1} A^T$ তেন্তে BB^T ৰ মান হ'ব।

(A) $I + B$

(B) I

(C) B^{-1}

(D) $(B^{-1})^T$

23. The polar equation of the circle with centre $\left(2, \frac{\pi}{2}\right)$ and radius 3 units is

$\left(2, \frac{\pi}{2}\right)$ কেন্দ্র আৰু 3 ব্যাস বিধিষ্ট বস্তৰ ধ্ৰুৱীয় সমীকৰন হ'ল

(A) $r^2 + 4r \cos \theta = 5$

(B) $r^2 + 4r \sin \theta = 5$

(C) $r^2 - 4r \sin \theta = 5$

(D) $r^2 - 4r \cos \theta = 5$

24. If the length of the major axis of an ellipse is K times the length of the minor axis, then the eccentricity of the ellipse is

যদি কোনো উপবস্তৰ দীৰ্ঘ অক্ষৰ দৈৰ্ঘ্য, গৌন অক্ষৰ দৈৰ্ঘ্যৰ K গুন হয়, তেন্তে উপবস্তৰটোৰ উৎকেন্দ্ৰতাৰ মান হ'ব

(A) $\frac{\sqrt{K^2 - 1}}{K}$

(B) $\frac{K^2 - 1}{K^2}$

(C) $1 - \frac{1}{K}$

(D) $\frac{\sqrt{1 - K^2}}{K}$

25. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin |x|}{x}$ is equal to

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin |x|}{x}$ ৰ মান হ'ব

(A) 1

(B) 0

1

0

(C) positive infinity

(D) does not exist

ধনাত্মক অসীম সংখ্যা

অস্তিত্বহীন

26. Let f be twice differentiable function such that $f''(x) = -f(x)$ and $f'(x) = g(x)$,
 $h(x) = \{f(x)\}^2 + \{g(x)\}^2$. If $h(5) = 11$, then $h(10)$ is equal to

ধরা হ'ল, $f(x)$ এক দুবার অরকলনীয় ফলন যাৰ $f''(x) = -f(x)$ আৰু $f'(x) = g(x)$,
 $h(x) = \{f(x)\}^2 + \{g(x)\}^2$ । যদি $h(5) = 11$, তেন্তে $h(10)$ ৰ মান হ'ব

- (A) 22 (B) 11
 (C) 0 (D) 1

27. If $x = -1$ and $x = 2$ are extreme points of $f(x) = \alpha \log|x| + \beta x^2 + x$, then

যদি $x = -1$ আৰু $x = 2$, $f(x) = \alpha \log|x| + \beta x^2 + x$ ৰ অন্তৰিন্দু হয়, তেন্তে

- (A) $\alpha = -6, \beta = \frac{1}{2}$ (B) $\alpha = -6, \beta = \frac{-1}{2}$
 (C) $\alpha = 2, \beta = \frac{-1}{2}$ (D) $\alpha = 2, \beta = \frac{1}{2}$

28. $\int \left\{ \frac{(\log x - 1)}{1 + (\log x)^2} \right\}^2 dx$ is equal to

$\int \left\{ \frac{(\log x - 1)}{1 + (\log x)^2} \right\}^2 dx$ ৰ মান হ'ব

- (A) $\frac{x}{(\log x)^2 + 1} + C$ (B) $\frac{xe^x}{1 + x^2} + C$
 (C) $\frac{x}{x^2 + 1} + C$ (D) $\frac{\log x}{(\log x)^2 + 1} + C$

29. The least value of α for which the roots of the equation $x^2 - 2x - \log_4 \alpha = 0$ are real is

α অৰ কি লঘিষ্ঠ মানৰ বাবে সমীকৰণ $x^2 - 2x - \log_4 \alpha = 0$ ৰ বাস্তব মূল থাকিব

- (A) 4 (B) $\frac{1}{4}$
 (C) $\frac{1}{16}$ (D) $\frac{1}{2}$

30. If $2x^{1/3} + 2x^{-1/3} = 5$, then $x =$

যদি $2x^{1/3} + 2x^{-1/3} = 5$, তেতিয়া $x = 5$

- (A) 1 or -1 (B) 2 or $\frac{1}{2}$
 (C) 8 or $\frac{1}{8}$ (D) 4 or $\frac{1}{4}$

31. The sum of the series $\frac{1^2}{2!} + \frac{2^2}{3!} + \frac{3^2}{4!} + \dots$ is

$\frac{1^2}{2!} + \frac{2^2}{3!} + \frac{3^2}{4!} + \dots$ শ্ৰেণীৰ যোগফল

- (A) e (B) $e - 1$
 (C) $e + 1$ (D) e^2

32. The value of $\binom{47}{4} + \sum_{j=1}^5 \binom{52-j}{3}$ is equal to

$\binom{47}{4} + \sum_{j=1}^5 \binom{52-j}{3}$ ৰ মান হ'ব

- (A) $\binom{47}{5}$ (B) $\binom{52}{5}$
 (C) $\binom{52}{4}$ (D) $\binom{52}{3}$

33. The point on the curve $x^2 = 4y$, which is nearest to the point (1, 2) is

বক্র $x^2 = 4y$ থকা কোনটো বিন্দু আন এটা বিন্দু (1, 2) অতকৈ সমীপত থাকিব

- (A) (0, 0) (B) (-2, 1)
 (C) (2, 1) (D) (2, -1)

34. $\int \frac{\cos x + x \sin x}{x(x + \cos x)} dx =$

- (A) $\log|x(x + \cos x)| + C$ (B) $\log\left(\frac{x}{x + \cos x}\right) + C$
 (C) $\log x(x + \cos x) + C$ (D) $\log\left|\frac{x}{x + \cos x}\right| + C$

35. $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{2n} \right) =$

- (A) $\log 2$ (B) $-\log 2$
 (C) 0 (D) $\pi/2$

36. The shortest distance between the lines $\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{3} = \frac{z-3}{4}$ and

$\frac{x-2}{3} = \frac{y-4}{4} = \frac{z-5}{5}$ is

$\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{3} = \frac{z-3}{4}$ আৰু $\frac{x-2}{3} = \frac{y-4}{4} = \frac{z-5}{5}$ ৰেখা দুডালৰ মাজেৰে ন্যূনতম দূৰত্ব হব

- (A) $1/6$ (B) $1/\sqrt{6}$
 (C) $1/\sqrt{3}$ (D) $1/3$

37. Total number of 5-digit numbers in which only and all the four digits 2, 4, 6, 8 appear is

5 টা অংক বিশিষ্ট সংখ্যার সংখ্যা, য'ত মাত্র আৰু সকলো 2, 4, 6, 8 এই চাৰিটা অংক থকাৰ সংখ্যা হ'ব

- (A) 60 (B) 240
(C) 480 (D) 625

38. If A is a matrix of order n , whose all elements are 1, then $A^4 =$

A এটা n ক্ৰমৰ মৌলকক, য'ত সকলো মৌল 1, তেন্তে $A^4 =$

- (A) $n^3 A$ (B) $n^2 A$
(C) A (D) I_n

39. Let a_n and b_n be the intercepts cutoff from the positive directions of x and y axis respectively and $a_n + b_n \sqrt{3} = (3 + \sqrt{3})^n$, $n \in N$. Then $a_n =$

ধৰা হ'ল a_n আৰু b_n , x আৰু y অক্ষৰ ধনাত্মক দিশৰ যথাক্ৰমে ছেদ খণ্ড আৰু $a_n + b_n \sqrt{3} = (3 + \sqrt{3})^n$, $n \in N$ তেন্তে $a_n =$

- (A) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ (B) $\frac{(3 - \sqrt{3})^n}{2}$
(C) $\frac{(3 + \sqrt{3})^n + (3 - \sqrt{3})^n}{2}$ (D) $\sqrt{3}$

40. A subset of $A = \{a, b, c, d, e, f\}$ is chosen randomly. The probability that the chosen subset contains atleast three elements is

$A = \{a, b, c, d, e, f\}$ ৰ এটা উপসংহতি যাদৃচ্ছিক ভাবে লোৱা হ'ল। এনেদৰে নিৰ্বাচন কৰা উপসংহতিটোত অন্ততঃ তিনিটা মৌল থকাৰ সম্ভাৱিতা হ'ব

- (A) $\frac{57}{64}$ (B) $\frac{21}{32}$
(C) $\frac{7}{32}$ (D) $\frac{15}{32}$